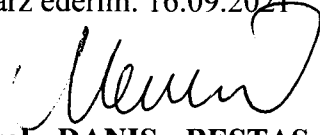

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Süleyman SOYLU tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 16.09.2021

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili

20 Temmuz 2016'da ilan edilen OHAL'in ardından incelikle KHK ile sonrasında yasal düzenlemeler ile avukatların yetkilerinde çeşitli kısıtlamalar söz konusu olmuş, bu kısıtlamalar nedeniyle avukatların müvekkillerine ait dosyalara erişimlerinde sorunlar gözlenmiştir. Mevcut uygulamanın yanı sıra avukatların baktıkları davalara ve müvekkillere göre çeşitli hukuk dışı muamelelere maruz kaldıkları da kamuoyuna yansıyan ve tartışılan hususlardandır. Bahse konu duruma yönelik Adıyaman'dan tarafıma aktarılan ve kamuoyu ile paylaşılan bir durum da, jandarma tarafından ifadelerin alındığı sırada şüphelilerin avukatlarını değiştirmeleri yönünde tehditlere maruz bırakıldıkları şeklindedir. Şüphelilerle müdafilerin görüşmelerinin akabinde şüphelilere "bu avukat terörist bu avukat avukatlığını yaparsa hakimler bu avukatın terörist olduğunu ve örgütün bu avukatı senin için görevlendirdiğini biliyor bu nedenle önce tutuklanırsın sonrada on yıl ceza alırsın, avukatını değiştir" denilerek şüphelilerin ülkü ocaklarına veya alperen ocaklarına kayıtlı veya milliyetçiliği ile bilinen avukatlara yönlendirildikleri iddia edilmektedir. Şüphelilerin tutuklanması halinde ise avukatını değiştirmedikçe için ceza aldın denilerek avukatların kriminalize edildiğine dair yoğun başvurular söz konusudur. Yine müdafinin kollukta müvekkili ile görüşme isteğinin; şüphelinin bir avukatı var ikinci avukata gerek yok, şüpheli sizi istemiyor bu nedenle sizi görüştürmüyoruz engellendiği, talebe rağmen bu duruma dair yazılı evrakın avukatlara verilmediği, şüphelilerin müdafilerini reddetmemeleri halinde "çok mu paran var ne gerek var" yahut şüphelinin tek avukatla temsil edilmeyi tercih etmesi halinde "şerefsiz, terbiyesiz, bu avukatla görüşmeyeceğim demiştin" şeklinde hakaretlerin yapıldığına dair ciddi iddialar da söz konusudur. Öte yandan avukatların da Jandarma-TEM'de avukatlara, "şüpheliyi nerden tanıyorsun, kaç TL para aldın" şeklindeki sorulara maruz bırakıldıkları da iddialar arasındadır. Şüphelilerin ailelerinin avukatlarla görüştükleri durumlarda da ailelerin tehdit ve baskı altına alındıkları ifade edilmektedir. Bunun dışında mülakat adı altında şüpheli ifadelerinin avukat olmaksızın alınıp tutanağa geçirildiği, bu ifadelerin avukat huzurunda alınmış gibi gösterildiği, 24 saatlik avukat görüşme yasağının şüphelinin tehdit altında ifadesinin alınması için kullanıldığı şeklinde hukuk dışı şikayetler de söz konusu olmuştur. Bu şekilde mülakat adı altındaki

işlem esnasında ise şüphelilerin özgeçmişlerini vermeleri, PKK veya FETÖ ile ilgili ne düşündüklerini söylemeleri, ailelerinden herhangi bir kimsenin daha evvel gözüaltına alınıp alınmadığı, aile yapıları hakkında bilgi vermeleri istendiği de İHD raporlarına yansıyan hususlar arasındadır. Yine ifade tutanaklarında atılı suçtan bağımsız olarak şüphelilere yönelik örgüte para verdiğiniz anlaşılmıştır, örgüte üye olduğunuz tespit edilmiştir, örgüte yiyecek götürdüğünüz tespit edilmiştir şeklinde net ifadeler soru şeklinde yer almaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Adıyaman Jandarma-TEM’de şüphelilerin, tercih ettikleri avukatları değiştirmeleri yönünde tehdit edildiklerine yönelik iddialar doğru mudur? Bu konuda Bakanlığınız bir inceleme yapmış mıdır? Şayet iddialar doğru ise şüphelileri tehdit eden ve avukatları kriminalize eden kişiler hakkında idari soruşturma başlatılmış mıdır? Bu konuda görevden alınan olmuş mudur?
- 2- Adıyaman Jandarma-TEM’de şüphelilerin, tercih ettikleri avukatlar yerine ülkü ocakları yahut alperen ocakları adı ile bilinen yerlere yakınlığı ile bilinen avukatlara yönlendirildikleri yönündeki iddialar doğru mudur? Bu konuda Bakanlığınız bir inceleme yapmış mıdır? Şayet iddialar doğru ise şüphelileri tehdit eden ve avukatları kriminalize eden kişiler hakkında idari soruşturma başlatılmış mıdır? Bu konuda görevden alınan olmuş mudur?
- 3- Şüphelilerin ifade işlemleri esnasında müdafileri ile görüştürülmediklerine dair iddialar doğru mudur? Neden şüphelilerin kendi tercih ettikleri avukatlarca temsil edilmeleri engellenmektedir? Bu konuda Bakanlığınız bir inceleme yapmış mıdır? Şayet iddialar doğru ise şüphelileri tehdit eden ve avukatları kriminalize eden kişiler hakkında idari soruşturma başlatılmış mıdır? Bu konuda görevden alınan olmuş mudur?
- 4- Kolluğun şüphelilerle görüşmek ve ifade işlemi sırasında yanında olmak isteyen avukatlara yönelik “bu avukat terörist, bu avukatı seçersen çok ceza alırsın” yönündeki ifadeleri doğru mudur? Mahkemeler şüpheliler için tesis edecekleri cezaları avukatların siyasi görüşlerine göre mi belirlemektedir? Bahse konu iddialar hakkında sorumlular hakkında tahkikat başlatılması ve yaptırım uygulanması gündeminizde olacak mıdır?
- 5- Kolluğun avukatlara, müvekkilleri ile ne görüştüklerine, ne kadar ücret aldıklarına dair sorular sordukları yönündeki iddialar doğru mudur? Şayet doğru ise ilgili personeller hakkında tahkikat başlatılmış mıdır/başlatılacak mıdır?
- 6- Kolluğun şüphelilerin özgeçmişleri, dünya görüşleri ve aile yapılarına dair aldıkları bilgileri ifade tutanaklarına geçirmelerinin izahı nedir? Kolluk görevlileri bu yöntemle gözüaltına aldıkları kişiler hakkında suç üretmiş olmuyor mu? Bu yöntem suç değil mi? Bu konuda ilgili personeller hakkında tahkikat başlatılması gündeminizde olacak mıdır?
- 7- Adıyaman Jandarma-TEM’de gerçekleşen uygulamalar hakkında Bakanlığınıza şikayet başvurusu yapılmış mıdır? Adıyaman dışında başka il ve ilçelerden benzeri şikayet başvuruları olmuş mudur? Bakanlığınıza gelen şikayetler hangi yöndedir? Elde edilen bulgular nelerdir?